EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.5.4.
COM(2018) 257 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

a 2012 és 2015 közötti időszakra vonatkozó tagállami jelentések alapján a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 91/676/EGK tanácsi irányelv végrehajtásáról

{SWD(2018) 246 final}

1. BEVEZETÉS

A 91/676/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: nitrátirányelv) célja a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének csökkentése és a további ilyen szennyezés megelőzése. A nitrátirányelv a víz-keretirányelv szerves részét képezi, és a vizek mezőgazdaságból származó terhelések elleni védelmének egyik kulcsfontosságú eszköze. A nitrátirányelv egy sor kötelezettséget határoz meg a tagállamok számára:

- minden víztest-típus vízminőség-ellenőrzése (tekintettel a nitrátkoncentrációra és a trofitásfokra);
- a szennyezett vagy szennyezés veszélyének kitett vizek meghatározása az irányelv I. mellékletében meghatározott szempontok alapján;
- azon nitrátérzékeny területek kijelölése, amelyekről a szennyeződés a vizekbe szivárog és hozzájárul a szennyezéshez;
- a helyes mezőgazdasági gyakorlatról szóló szabályzatok létrehozása, amelyeket a tagállamoknak saját területükön önkéntes alapon kell végrehajtaniuk;
- olyan cselekvési programok létrehozása, amelyek tartalmazzák a vizek nitrátszennyezésének megelőzésére és csökkentésére irányuló intézkedéseket, és amelyek végrehajtása kötelező a kijelölt nitrátérzékeny területeken vagy a teljes nemzeti területen;
- a kijelölt nitrátérzékeny területek és a cselekvési programok felülvizsgálata és esetleges átdolgozása legalább négyévente; valamint
- négyévente eredményjelentés benyújtása a Bizottságnak az irányelv végrehajtásáról; a jelentésnek információkat kell tartalmaznia a helyes mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó szabályokról, a nitrátérzékeny területekről, a vízminőség-ellenőrzések eredményeiről, valamint a cselekvési program vonatkozó szempontjairól.

27 tagállam harmadik alkalommal, Horvátország pedig először nyújtotta be a nitrátirányelv 10. cikke szerinti jelentést. Ezáltal 27 tagállam vonatkozásában lehetségessé vált az előző jelentési időszakokkal való összevetés. A 28 tagállamnak 2016 júniusáig kellett benyújtania a jelentést és a vízminőségre vonatkozó kapcsolódó adatokat. Ezt a határidőt azonban csak 12 tagállam tartotta be[1], és közülük is egyesek esetében lényeges információk hiányoztak, amelyeket később nyújtottak be. 19 tagállam csak 2017-ben juttatta el a hiányzó vagy korrigált információkat[2]. Az összes szükséges információ csak 2017 októberében állt a Bizottság rendelkezésére.

Ezt a jelentést, amely elsősorban a tagállamok által a 2012 és 2015 közötti időszakra vonatozóan benyújtott információkon alapul, egy bizottsági szolgálati munkadokumentum (SWD(2018)246) kíséri, amely a mezőgazdasági forrásokból származó tápanyagterhelésre, a vízminőségre, valamint a kijelölt nitrátérzékeny

[1] Belgium, Horvátország, Észtország, Finnország, Írország, Olaszország, Litvánia, Hollandia, Portugália, Szlovákia, Szlovénia és Svédország.

[2] Bulgária, Horvátország, a Cseh Köztársaság, Dánia, Finnország, Franciaország, Németország, Görögország, Magyarország, Írország, Olaszország, Lettország, Málta, Hollandia, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország és az Egyesült Királyság.

területekre vonatkozó térképeket és táblázatokat tartalmaz mind az uniós szintre, mind a tagállamok szintjére vonatkozóan.

Ennek a jelentésnek a közzétételével a Bizottság eleget tesz a 11. cikkben meghatározott kötelezettségeinek. A jelentéshez gyűjtött információk hozzájárultak az ivóvíz-irányelv nemrégiben javasolt felülvizsgálatához[3]. Tagadhatatlan, hogy a mezőgazdasági gyakorlatok, mint a műtrágyázás, hatással vannak az ivóvíz minőségére. Az ivóvíz túlzott nitráttartalma egészségügyi hatásokkal járhat, például methemoglobinémia alakulhat ki, amelynek nyomán a vér nem képes megfelelő módon a szövetekhez szállítani az oxigént, ezáltal cianózist okoz, nagyobb koncentrációkban pedig aszfixiához vezethet, ami kisbabák esetében halálos lehet. Ezért a nitrátirányelv végrehajtásában megfigyelhető tendenciák kihatással lehetnek a tiszta ivóvíz polgároknak való biztosítására.

A nitrátirányelv hozzájárul a nitrogén és foszfor bioszférába és óceánokba kerülésének kezeléséhez, amelyet a tudományos közösség a bolygónk kilenc tűrőképességi határértékének egyikeként azonosított. Emellett a tápagyagok körforgása és a biodiverzitás csökkenése a bolygónk két olyan tűrőképességi határértéke, amelyek túllépése már megtörtént. Az élelmiszer-termeléshez kapcsolódó káros környezeti hatások csökkentésének elősegítésével (2. fenntartható fejlesztési cél), a vízminőség javításának támogatásával (6. fenntartható fejlesztési cél), illetve az édesvizeket és az ökoszisztémát érintő szennyezés csökkentésével[4] (14. és 15. fenntartható fejlesztési cél) az irányelv hozzájárul továbbá a fenntartható fejlesztési célok Unión belüli eléréséhez.

2. A MEZŐGAZDASÁGI FORRÁSOKBÓL SZÁRMAZÓ TERHELÉS ÉRTÉKELÉSE

A mezőgazdaság, ami az uniós terület csaknem felét elfoglalja, számos előnnyel jár a társadalom számára. Bizonyos mezőgazdasági tevékenységek azonban terhelést jelentenek a víztestekre, és hatással vannak a létfontosságú vízi ökoszisztéma egészségére.

Ez a szakasz összefoglalja azokat az információkat, amelyeket a tagállamok szolgáltattak a vizek nitrátszennyezését és az eutrofizációt kiváltó mezőgazdasági forrásokból származó terhelésekre vonatkozóan. Meg kell jegyezni, hogy a tagállamok által közölt információk Eurostat adatokkal lettek kiegészítve, mivel ezek uniós szinten könnyebben összevethetők[5].

Állatállomány

Nagyszámú állat helyi koncentrációja nagymértékben veszélyezteti a környezetet, ha a trágyatermelés nem áll egyensúlyban a rendelkezésre álló területtel és a növények szükségleteivel. Ez a kiegyensúlyozatlanság tápanyag többletet eredményez, amelyből jelentős mennyiség előbb vagy utóbb a vizekbe vagy a levegőbe kerül,

---

3 COM(2017) 753 final. http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/pdf/revised_drinking_water_directive.pdf

4 COM(2016) 390 final. https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/swd-key-european-actions-2030-agenda-sdgs-390-20161122_en.pdf

5 A tagállami összefoglaló adatlapok „Mezőgazdasági forrásokból származó terhelés” része - a VIII. szakaszban - kizárólag a tagállamok által a nitrátirányelv szerint szolgáltatott adatokra alapul. Meg kell jegyezni, hogy bizonyos esetekben eltérések figyelhetők meg a tagállamok által szolgáltatott és az Eurostat adatok között.

hacsak nem szállítják el az érintett régióból, ami viszont olykor a fogadó területre jelent további terhelést.

2013-ban az EU28 országok átlagos állománysűrűsége[6] hektáronkénti mezőgazdasági hasznosítású területenként 0,73 állategység (áe) volt. A legnagyobb sűrűség Hollandiát (3,57), Máltát (2,99) és Belgiumot (2,68) jellemezte, míg a legkisebb sűrűség Bulgáriában (0,21), Lettországban (0,26) és Litvániában (0,29) volt megfigyelhető. 2010-hez képest csökkent az EU28 országok átlagos állománysűrűsége (–2,9 %). A legnagyobb relatív csökkenés Görögországot (–18,9 %), Máltát (–17,9 %) és Dániát (–14,4 %) jellemezte, míg a legnagyobb növekedés Ausztriában (+7,2 %), Írországban (+4,5 %), Finnországban (+3,7 %) és Németországban (+3,5 %) volt megfigyelhető.

A 2008–2011-es és 2012–2015-ös adatszolgáltatási időszakokkal összevetésben az állatok számának tekintetében az alábbi változások figyelhetők meg:

- Szarvasmarha: enyhe csökkenés az EU28 országok szintjén (–0,7 %)[7], a populáció jelentős relatív növekedésével Magyarországon (+13,8 %), Észtországban (+8,6 %), Lettországban (+8 %), Cipruson (+5 %) és Hollandiában (+4,4 %), és az állomány jelentős csökkenésével Romániában (–10,8 %), Máltán (–5,2 %), Görögországban (–5,1 %) és Litvániában (–4,2 %).
- Tejelő szarvasmarha: enyhe csökkenés az EU28 országokban (–0,9 %)[8], a populáció jelentős növekedésével Olaszországban (+13,9 %), Írországban (+10,3 %), Cipruson (+6,3 %) és Hollandiában (+4,8 %), és az állomány lényeges relatív csökkenésével Horvátországban (–19,1 %), Litvániában (–14,7 %), Lengyelországban (–12 %), Görögországban (–11,3 %), Szlovákiában (–11,2 %) és Máltán (–5 %).
- Sertés: csökkenés az EU28 országokban (–3 %)[9], a populáció jelentősebb relatív növekedésével Portugáliában (+7,8 %), Németországban (+4,3 %) és Luxemburgban (+3,5 %), és az állomány csökkenésével Szlovéniában (–28,5 %), Máltán (–24,8 %) és Cipruson (–22,3 %).
- Baromfi: csökkenés az EU28 országokban (–0,5 %)[10], a populáció jelentősebb relatív növekedésével Németországban (+37,6 %), Luxemburgban (+33,3 %) és Finnországban (+28,7 %) és az állomány csökkenésével Cipruson (–42,5 %), Görögországban (–24,2 %) és Portugáliában (–19 %).

Műtrágya használat

Az Eurostat adatoknak megfelelően az EU28 országokban a 2012 és 2014 közötti időszakban 9,2 kilotonna állati eredetű nitrogéntrágyát használtak fel. A 2008 és 2011 közötti időszakhoz képest ez 2,6 %-os csökkenést jelent[11]. A nitrogéntrágya használatának mértéke több mint 5 %-kal nőtt Magyarországon és Lettországban,

6 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 18. táblázatát, valamint 36. és 37. ábráját.

7 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 12. táblázatát.

8 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 13. táblázatát, valamint 26. és 27. ábráját.

9 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 14. táblázatát, valamint 28. és 29. ábráját.

10 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 15. táblázatát, valamint 30. és 31. ábráját. A 2010-es és 2013-as évekre vonatkozó Eurostat adatok alapján.

11 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 21. táblázatát, valamint 42. és 43. ábráját.

míg Bulgáriában, Cipruson, a Cseh Köztársaságban, Máltán, Lengyelországban, Romániában és Szlovéniában több mint 5 %-kal csökkent.

A 2012 és 2014 közötti időszakban az EU28 országokban 1,61 kilotonna[12] állati eredetű foszfáttrágyát használtak, ami a 2008 és 2011 közötti időszakhoz képest 3,1 %-os csökkenést jelent. A foszfáttrágya használatának mértéke több mint 5 %-kal nőtt Magyarországon, míg Bulgáriában, Cipruson, a Cseh Köztársaságban, Horvátországban, Máltán, Hollandiában, Lengyelországban, Romániában és Szlovéniában több mint 5 %-kal csökkent.

Az EU28 országokban az ásványi eredetű nitrogén- és foszfáttrágyák teljes felhasznált mennyisége a 2008–2011-es adatszolgáltatási időszakban 4 %-kal,[13] a 2012–2015-ös időszakban pedig 6 %-kal[14] nőtt. A tagállamok között jelentős különbségek figyelhetők meg. míg Szlovákiában 30 %-kal csökkent az ásványi eredetű nitrogén műtrágya használata, Hollandiában pedig 46 %-os csökkenés volt megfigyelhető az ásványi eredetű foszfát műtrágya használatában, addig Bulgáriában az ásványi eredetű nitrogén és foszfát műtrágyák használata egyaránt 56 %-kal nőtt.

Bár a trágyahasználat uniós szintű csökkenése tükrözi a teljes állatállomány csökkenését (–3,6 %)[15], a tagállami szintű tendenciákra egyéb változások is hatással vannak, mint például a trágya energiatermelésre való felhasználása.

Tagállami szinten az állati eredetű nitrogéntrágya és az ásványi eredetű nitrogén műtrágya használata nagyon szorosan kapcsolódik egymáshoz; a felhasznált mennyiségek is nagyon közel állnak egymáshoz. Bár ez a viszony bizonyos mértékben az állati eredetű foszfáttrágya és az ásványi eredetű foszfáttrágya használatában is megfigyelhető, a nagy állománysűrűség által jellemzett országokban (pl. Dánia, Belgium, Hollandia) az ásványi eredetű foszfáttrágya használata viszonylag elmarad az állati eredetű foszfáttrágya használatától.

Tápanyagegyensúly

A nitrátirányelv kiegyensúlyozott trágyázást javasol a gazdaságokban, ami lehetővé teszi a veszteségek elkerülését azzal, hogy a növényeket a szükséges mennyiségű tápanyaggal látják el.

Meghatározás szerint a tápanyagegyensúly a gazdálkodási rendszerbe bekerülő tápanyagok (elsősorban állati eredetű trágya és műtrágya) és a rendszerből kikerülő tápanyagok (a növények és a legelők által felvett tápanyagok) közötti különbséget jelenti[16]. Tápanyagfelesleg akkor jelentkezik, amikor a növények nem képesek a földekre kijuttatott összes műtrágya és állati eredetű trágya felhasználására, vagy amikor betakarítás során nem távolítják el ezeket. A felesleg potenciális környezeti veszteséget eredményezhet, vagy a talajban való felhalmozódás által okozott jövőbeli veszteségek kockázatával jár.

---

12 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 22. táblázatát, valamint 44. és 45. ábráját.

13 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 19. táblázatát, valamint 38. és 39. ábráját.

14 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 20. táblázatát, valamint 40. és 41. ábráját.

15 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 17. táblázatát, valamint 34. és 35. ábráját.

16 OECD (2013), *OECD Az agrár-környezetvédelmi mutatók OECD-gyűjteménye*, OECD Publishing, Párizs.
http://dx.doi.org/10.1787/9789264186217-en

Az EU28 országokban a 2008 és2011 és a 2012 és 2015 közötti éveket felölelő adatszolgáltatási időszakok között a nettó nitrogén- és foszfátegyensúlyban egyaránt enyhe növekedés volt megfigyelhető. A nátrium hektáronkénti mennyisége 31,8 kg-ról 32,5 kg-ra nőtt[17], míg a hektáronkénti foszfátmennyiség 1,8 kg-ról 2,0 kg-ra emelkedett[18]. Ez azt jelenti, hogy uniós szinten az előző időszakhoz képest nagyobb a potenciális környezeti veszteségek kockázata, bár a tagállamok között komoly eltérések figyelhetők meg.

A 2012 és 2014 közötti időszakban Románia kivételével minden tagállamban nitrogénfelesleg jelentkezett. A legnagyobb nitrogénfeleslegek (> 50 kg/ha) Belgiumban, Cipruson, a Cseh Köztársaságban, Dániában, Luxemburgban, Hollandiában és az Egyesült Királyságban voltak megfigyelhetők. A foszfátok tekintetében a legnagyobb foszforfeleslegek (> 5 kg/ha) Belgiumban, Cipruson, Horvátországban, Dániában és Máltán jelentkeztek. Nyolc tagállamot azonban foszforhiány jellemzett, a legnagyobb mértékű hiány pedig Bulgáriában és Észtországban volt tetten érhető.

A mezőgazdaságból származó nitrogén környezetbe bocsátása

Nem minden tagállam szolgáltatott információt arra vonatkozóan, hogy a mezőgazdaság milyen mértékben járul hozzá a nitrogén vízi környezetbe való kibocsátásához[19]. A bizonyos tagállamok által biztosított információk alapján a mezőgazdaság továbbra is a nitrogén környezetbe bocsátásának első számú forrása. Azon tagállamok esetében, amelyek mindkét időszakra vonatkozóan biztosítottak összevethető adatokat, az átlagos nitrogénkibocsátás 3 %-kal csökkent.

3. VÍZMINŐSÉG-ELLENŐRZÉS

A nitrátirányelv megfelelő végrehajtásának kiindulási pontja a vízminőség megfelelő ellenőrzése, mivel ez alapvető fontosságú a szennyezett vizek és a nitrátérzékeny területek azonosításában, valamint a cselekvési programokon belüli megfelelő intézkedések megtételének szempontjából. Míg a nitrátirányelv az ellenőrzésre vonatkozó bizonyos általános rendelkezéseket tartalmaz, addig az ellenőrzési program és stratégia (az állomások helye, a hálózat sűrűsége, a mintavételek gyakorisága és ideje stb.) meghatározása a tagállamok feladata.

A közölt adatokból kitűnik, hogy a tagállamok egyenlőtlen erőfeszítéseket tesznek a víz ellenőrzésének szempontjából, valamint számos új állomás meglétéről tájékoztatnak, azonban rávilágítanak, hogy nem létezik uniós szintű tendencia. Az ellenőrzés intenzitása (például az ellenőrzési hálózatok sűrűsége és a mintavételezés gyakorisága) jelentős eltéréseket mutat a tagállamok között, és nem mindig felel meg a tényleges terhelésnek.

A felszín alatti vizek ellenőrzése

A 2012 és 2015 közötti adatszolgáltatási időszakra vonatkozóan az EU28 országok 34 901 olyan állomást jelentettek, amelyek a felszín alatti vizek ellenőrzésére

[17] Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 23. táblázatát, valamint 46. és 47. ábráját.

[18] Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 24. táblázatát, valamint 48. és 49. ábráját.

[19] Csak 12 tagállam volt, amely a 2008 és 2011, illetve a 2012 és 2015 közötti időszakokra vonatkozóan egyaránt közölt adatokat. Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 6. táblázatát.

szolgálnak, ez a szám pedig szinte megegyezik az előző adatszolgáltatási időszak adataival[20].

Az EU28 országokban a hálózat átlagos sűrűsége kb. nyolc állomás 1000 km^2 földterületenként. A legnagyobb sűrűség Málta és Belgium esetében figyelhető meg, ahol 1000 km^2 földterületre 130, illetve 97 állomás jut. Ezzel szemben a legalacsonyabb sűrűség Finnországot és Svédországot jellemzi, ahol 1 000 km^2 területre egynél kevesebb állomás jut.

Az átlagos mintavételi gyakoriság évi közel két alkalom, és az eltérések a Dániában, Lettországban, Lengyelországban és Svédországban megfigyelhető évi egynél kevesebb mintavételtől a Belgiumot és Horvátországot jellemző évi kb. öt mintavételig terjednek[21].

A felszíni vizek ellenőrzése

A közölt adatok alapján a 2012 és 2015 közötti időszakban az édesvizek ellenőrzésére szolgáló állomások száma 23 %-os emelkedéssel 33 042-re nőtt az Unióban a 2008 és 2011 közötti időszakhoz képest. Az átlagos sűrűség 1 000 km^2 területenként 7,6 állomás. A legnagyobb sűrűség a Cseh Köztársaságban, Belgiumban és az Egyesült Királyságban, a legkisebb sűrűség pedig Horvátországban, Németországban és Finnországban figyelhető meg[22].

A közölt adatok alapján a sós vizek ellenőrzésére szolgáló állomások száma aggasztó mértékben csökkent az Unióban, és a két adatszolgáltatási időszak között 29 %-os csökkenéssel 3 135-ről 2 205-re esett. Franciaországban, Görögországban, Portugáliában, Lengyelországban és Spanyolországban a csökkenés meghaladta az 50 %-ot[23]. A sós víz ellenőrzésére irányuló bizonyos tagállami erőfeszítések nem minden esetben tükrözik a teljes part menti területeik kiterjedését.

A vízmintavétel gyakorisága (minden víztestre kiterjedően) a Svédországban tapasztalható évi kb. egy alkalom és az Írország esetében megfigyelhető évi közel 20 alkalom között változik[24].

4. VÍZMINŐSÉG ÉS TENDENCIÁK

Felszín alatti vizek

A felszín alatti vizek minősége

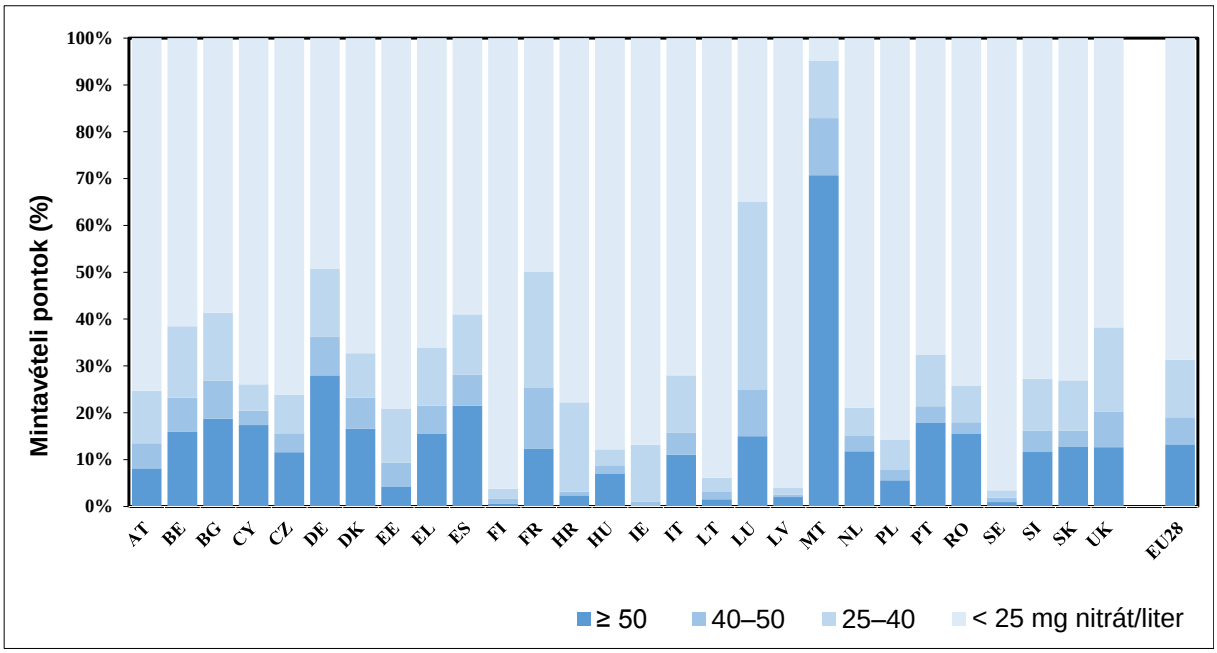
A 2012 és 2015 közötti időszakban a felszín alatti vizeket ellenőrző állomások 13,2 %-a mért 50 mg-ot meghaladó literenkénti nitrátértéket, 5,7 %-a pedig 40 és 50 mg közötti literenkénti értéket[25]. Ez kismértékű javulást jelent az előző adatszolgáltatási időszakhoz képest, amikor az állomások 14,4 %-a mért 50 mg-ot meghaladó literenkénti nitrátértéket, 5,9 %-a pedig 40 és 50 mg közötti literenkénti értéket.

A tagállamok között jelentős különbségek figyelhetők meg. Írországban, Finnországban és Svédországban átlagosan szinte egyetlen felszín alatti vizeket ellenőrző állomás sem mért 50 mg/litert meghaladó értéket. Ezzel szemben Máltán,

20 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 1. táblázatát és 1. ábráját.
21 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 2. ábráját.
22 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 2. táblázatát és 3. ábráját.
23 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I szakaszának 3. táblázatát.
24 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 4. ábráját.
25 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 4. táblázatát, 5. ábráját, illetve 1. és 2. térképét.

Németországban és Spanyolországban a felszín alatti vizeket ellenőrző állomások átlagosan 71 %-a, 28 %-a, illetve 21,5 %-a mért 50 mg literenkénti nitráttartalmat meghaladó értéket. A tagállamok által szolgáltatott adatok összevethetőségét azonban korlátozzák az ellenőrzési hálózatok és stratégiák közötti különbségek.

A legalacsonyabb nitrátkoncentrációt a rétegvizekben és a karsztvizekben figyelték meg, amelyek esetében csupán az állomások 5 %-a mért 50 mg/l vagy annál magasabb értéket. Az állomások a legnagyobb arányban az 5-15 méteres mélységben található vizek esetében mértek 50 mg vagy azt meghaladó literenkénti értéket[26].

A. ábra. *A felszín alatti vizek évi átlagos nitrátkoncentrációjának gyakoriságát bemutató diagram*[27]*. Az eredmények a felszín alatti vizeket ellenőrző, különböző mélységekben lévő összes állomást figyelembe veszik.*

A felszín alatti vizek minőségének alakulása

A 2012–2015-ös és a 2008–2011-es időszak vízminőség-ellenőrzési eredményeinek összehasonlításával megállapítható, hogy az állomások 74 %-ának esetében a víz minősége javult vagy nem változott. Az uniós állomások 42 %-a változatlan, 32 %-a pedig csökkenő tendenciát mutatott. A víz minősége az állomások 26 %-ának esetében romlott[28], ez pedig megfelel az előző adatszolgáltatási időszakok eredményének. Százalékos értékben a kedvezőbb értékeket mérő állomások száma a legnagyobb mértékben Bulgáriában (40,9 %), Máltán (46,3 %) és Portugáliában (43,6 %) nőtt, a mért értékek Svédországban (98 %) voltak a legstabilabbak, míg a kedvezőtlenebb értékeket mérő állomások száma a legnagyobb mértékben Észtországban (44,4 %), Máltán (43,9 %) és Litvániában (58,5 %) emelkedett. Ennek

26 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 6. ábráját.

27 *Az A. ábra, illetve a Bizottság által a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az előző adatszolgáltatási időszakokra vonatkozóan benyújtott jelentésekben, valamint az ezeket kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumokban szereplő, és a felszín alatti vizek évi átlagos nitrátkoncentrációját bemutató diagramok összevetését akadályozhatja az, hogy az ellenőrzött állomások számában jelentős eltérések lehetnek.*

28 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 7. ábráját.

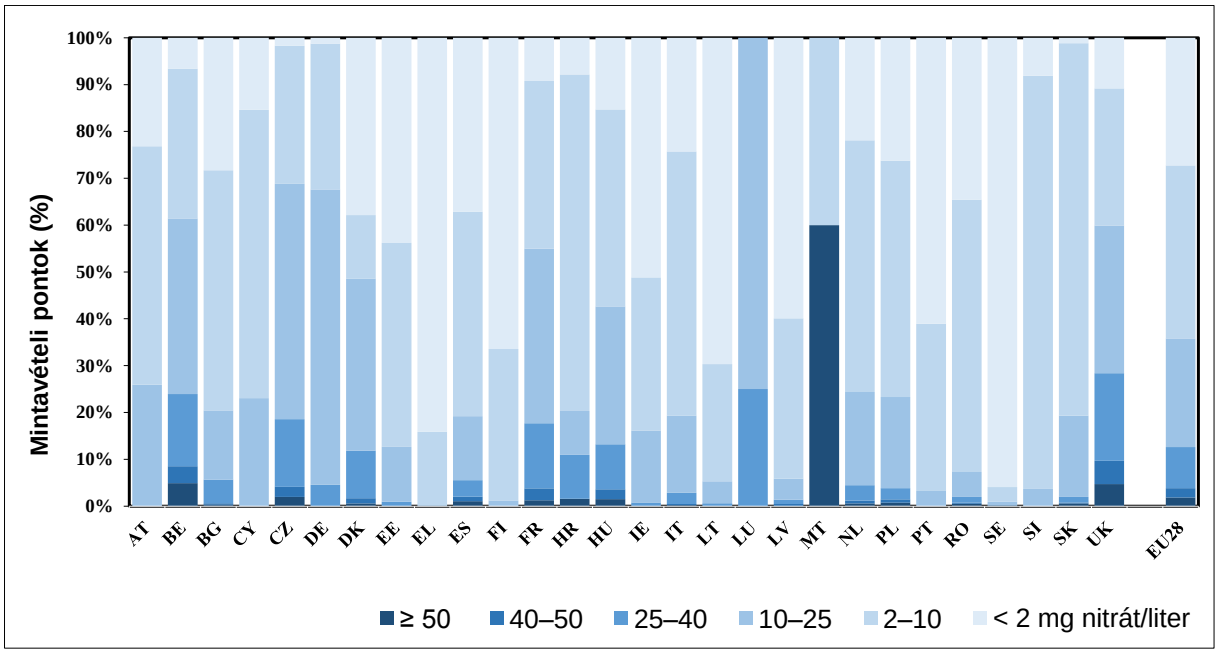
megfelelően egyes országokban polarizáció figyelhető meg, a szennyezett területek helyzetének romlásával és a tiszta területek helyzetének javulásával.

Felszíni vizek

A felszíni édesvizek minősége

Nitrátkoncentráció

A jelentésekben szereplő ellenőrző állomások éves átlagai alapján a literenkénti nitrátérték 64,3 % esetében 10 mg alatt maradt, 2 % esetében literenként 40 és 50 mg között volt, 1,8 % esetében pedig meghaladta a literenkénti 50 mg-ot. Ez javulást jelent az előző adatszolgáltatási időszakhoz képest, amikor az állomások 2,5 %-a mért 50 mg-ot meghaladó, és ugyancsak 2,5 %-a mért 40 és 50 mg közötti literenkénti értéket[29]. Az 50 mg-os vagy azt meghaladó literenkénti értéket mérő állomások aránya Máltán volt a legnagyobb, míg a 2 mg-nál alacsonyabb literenkénti értéket mérő állomásoknak Svédországban, Írországban és Görögországban a legnagyobb az aránya.

***B. ábra**. A felszíni édesvizek (folyók és tavak) évi átlagos nitrátkoncentrációjának gyakoriságát bemutató diagram*

Eutrofizáció

Az eutrofizációval kapcsolatban meglehetősen töredékes információk állnak rendelkezésre. Egyes tagállamok csak bizonyos víztípusokra vonatkozóan biztosítottak adatokat, míg más tagállamok semmilyen adatot nem szolgáltattak az eutrofizációról[30]. Emellett a vizek trofitásfokára vonatkozó értékelésben jelentős eltérések tapasztalhatók a tagállamok között, nemcsak a felhasznált paraméterek

29 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 5. táblázatát, 8. ábráját és 9. térképét.

30 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum VII. szakaszát.

esetében, hanem a trofikus állapot fokozatainak meghatározására alkalmazott módszerekben is[31].

A jelentésekben szereplő összes folyómegfigyelő állomás 12 %-a, illetve 7 %-a mért eutróf, illetve hipertróf, míg 31 %-a, illetve 21 %-a oligotróf, illetve ultraoligotróf vízminőséget[32]. A folyók eutrofizációjáról adatokat szolgáltató tagállamok közül Cipruson, Szlovéniában, Portugáliában, Görögországban, Észak-Írországban, Romániában, Lettországban és Bulgáriában viszonylag alacsony az eutróf vagy hipertróf állapotról értesítő folyóellenőrző állomások aránya, míg Ausztriában, Luxemburgban, Spanyolországban, Litvániában, a Cseh Köztársaságban, Belgiumban, Horvátországban és Máltán viszonylag magas az ilyen állomások aránya[33].

A jelentésekben szereplő összes tóellenőrző állomás 18 %-a, illetve 8 %-a mért eutróf, illetve hipertróf, míg 45 %-a, illetve 1 %-a oligotróf, illetve ultraoligotróf vízminőséget[34]. A tavak eutrofizációjáról adatokat szolgáltató tagállamok közül Máltán, Romániában és Ausztriában a legalacsonyabb az eutróf vagy hipertróf vízminőségű tavak aránya. Bulgáriában, Horvátországban és Lengyelországban viszonylag magas az eutróf vagy hipertróf vízminőségű tavak aránya.

A felszíni édesvizek minőségének alakulása

A 2008 és 2011 közötti adatszolgáltatási időszakkal összevetésben javult a helyzet. Az éves átlagos nitrátkoncentráció az édesvizeket ellenőrző állomások 31 %-ának esetében alacsonyabb, amelyek közül 9 %-ot jelentős javulás jellemez. Az ellenőrző állomások felének esetében a helyzet nem változott. Sajnálatos módon az édesvizeket ellenőrző állomások 19 %-ának esetében a minőség romlása figyelhető meg, ezek közül pedig 5 % esetében a koncentráció jelentős növekedése figyelhető meg[35] [36].

Az adatok hiányának, illetve a trofikus állapot meghatározására szolgáló különböző tagállami módszerek következtében nem áll rendelkezésre a felszíni édesvizek trofitásfokára vonatkozó uniós szintű tendencia.

Sós vizek

Az édesvizekhez képest a sós vizeket[37] alacsonyabb nitrátkoncentráció jellemzi. Az éves átlagértékek alapján a koncentráció az állomások 0,7 %-ának esetében érte el vagy haladta meg a 25 mg literenkénti nitrátértéket, az állomások 75,7 %-ának esetében pedig 2 mg/l alatt maradt[38]. Kismértékű javulás figyelhető meg az előző adatszolgáltatási időszakhoz képest, amikor az éves átlagos nitrátkoncentráció az ellenőrző állomások 1,4 %-ának esetében érte el vagy haladta meg a 25 mg

31 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum VIII. szakaszának tagállami összefoglaló adatlapjait.

32 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 12. ábráját.

33 Máltán nincs egyetlen folyó vagy tó sem, a területén található felszíni édesvíz testeket völgyrendszerek és állóvizek teszik ki.

34 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 13. ábráját.

35 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum VII. szakaszát. Meghatározás szerint jelentős növekvő tendencia abban az esetben áll fenn, ha két adatszolgáltatási időszak között a nitrátkoncentrációkban megfigyelhető eltérés 5 mg/l vagy ennél magasabb érték.

36 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 11. ábráját.

37 „Sós vizek” alatt az átmeneti vizek, a parti és a tengervizek értendők.

38 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I szakaszának 3. táblázatát.

literenkénti értéket. Ugyanakkor az időszakok közötti összevetést akadályozza az ellenőrző állomások számában beálló jelentős csökkenés.

Az átmeneti vizek, a parti és a tengervizek eutrofizációjára vonatkozóan csak korlátozott számú tagállam szolgáltatott adatot. Az átmeneti vizekre vonatkozóan csak nyolc tagállam (Írország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Románia és Spanyolország) és két régió (a flamand régió és Észak-Írország) szolgáltatott adatokat. Sajnálatos módon ezek közül hat esetében a közölt adatok alapján a vizek 100 %-át eutróf vagy hipertróf minőség jellemzi[39].

A parti vizekre vonatkozóan csak kilenc tagállam (Bulgária, Finnország, Olaszország, Lettország, Málta, Lengyelország, Románia, Szlovénia és Spanyolország) és egy régió (Észak-Írország) szolgáltatott adatokat. Öt esetében a parti vizek több mint 50 %-át eutróf vagy hipertróf minőség jellemzi[40]. A tengervizek eutrofizációjára vonatkozóan csak Olaszország, Lettország és Románia szolgáltatott adatokat[41].

5. A NITRÁTÉRZÉKENY TERÜLETEK KIJELÖLÉSE

A nitrátirányelv előírja a tagállamok számára a nitrátérzékeny területek kijelölését; ezek azok a területek, amelyek szennyezett vagy a szennyeződés kockázatának kitett vizekkel vannak kapcsolatban. A nitrátérzékeny területek meghatározásakor a konkrét zónák kijelölése helyett a tagállamoknak a teljes mezőgazdasági területre kiterjedő cselekvési programot kell alkalmazniuk. Ezt a megközelítést Ausztria, Dánia, Finnország, Németország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Hollandia, Románia, Szlovénia, a flamand régió és Észak-Írország alkalmazta.

Azon tagállamoknak, amelyek inkább a konkrét zónák kijelölését választják, meg kell határozniuk a kijelölés kritériumait. Ezek a kritériumok a szennyezett vizeknek az irányelv I. mellékletében található meghatározásán alapulnak, tagállamok között azonban eltérőek lehetnek.

A teljes területre kiterjedő megközelítést alkalmazó tagállamokkal együtt a nitrátérzékeny területek teljes kiterjedése a 2012-es 1 951 898 km^2-ről 2015-re kb. 2 175 861 km^2 -re nőtt[42], ami a mezőgazdasági területek 61 %-ának felel meg[43]. Ez azt jelenti, hogy az uniós mezőgazdasági területek 61 %-ára érvényes a kiegyensúlyozott trágyázásra vonatkozó kötelezettség.

A közölt információkból azonban kitűnik, hogy tagállami szinten léteznek a potenciális vízszennyezés által érintett további olyan területek, amelyeket nem vettek bele a nitrátérzékeny területekbe. Emellett bizonyos tagállamokban a kijelölt terület az ellenőrző állomások körül elhelyezkedő csökkentett területre korlátozódik, ami a cselekvési programok potenciális hatékonyságát megkérdőjelező rendkívül szétaprózódott kijelölést eredményez. Illusztrációs célból az alábbi térképen láthatók a jelenleg nitrátérzékenynek minősített területek, illetve azok a felszín alatti vizeket ellenőrző állomások, amelyek esetében a nitrátkoncentráció meghaladja az 50 mg literenkénti értéket. Ugyanakkor, amint az az előzőekben megállapításra került, a

39 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 13. ábráját.

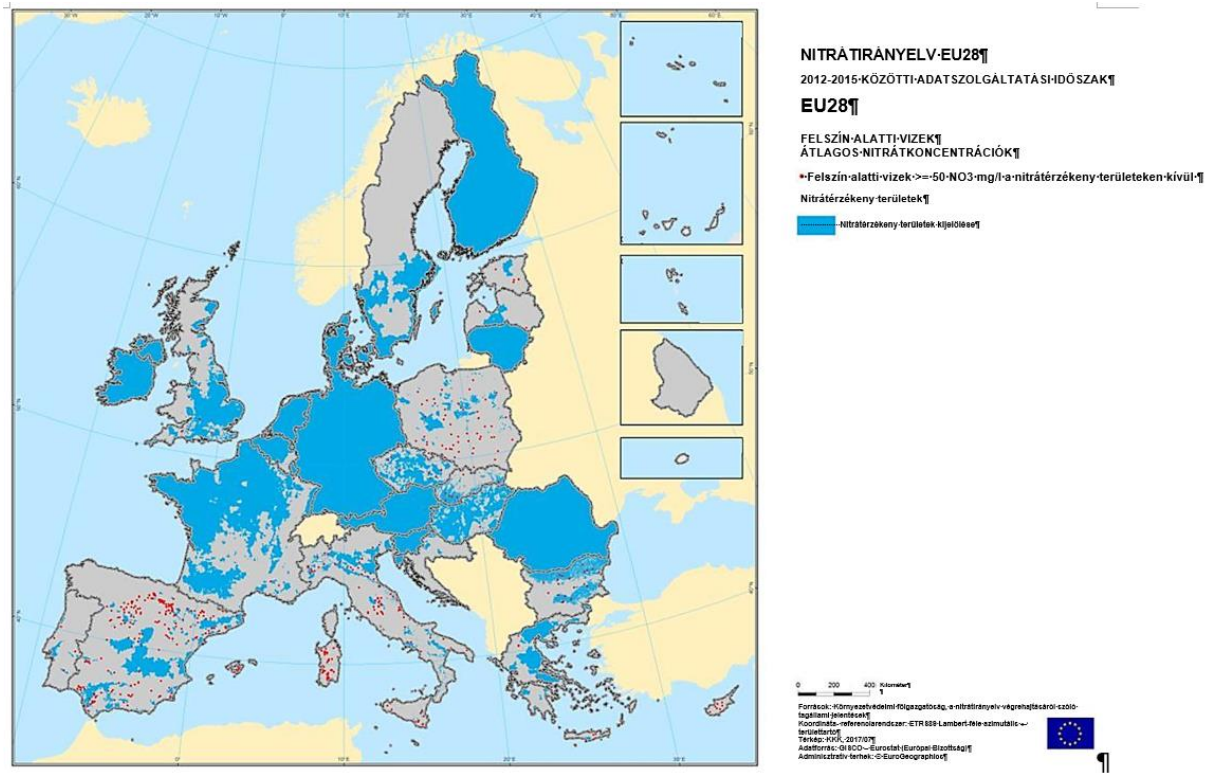
40 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 14. ábráját.

41 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum I. szakaszának 15. ábráját.

42 Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum II. szakaszának 25. táblázatát és 18. térképét.

43 A nitrátérzékeny területnek számító uniós és mezőgazdasági területek százalékát a KKK számította ki a tagállamok által az adatszolgáltatási időszakra vonatkozóan biztosított FIR rétegek használatával, és a számításba belefoglalta az irányelv 3. cikkének (5) bekezdését alkalmazó tagállamok területeit is.

tagállamok által a kijelöléshez használt kritériumok az éves átlagos koncentrációtól eltérő paramétereket is tartalmazhatnak.

A. térkép. *Nitrátérzékenynek minősített területek és a felszín alatti vizeket ellenőrző, nitrátérzékeny területeken kívül eső állomások, amelyek esetében a nitrátkoncentráció meghaladja az 50 mg literenkénti értéket – 2012 és 2015 közötti időszak*[44].

6. CSELEKVÉSI PROGRAMOK

A tagállamoknak egy vagy több cselekvési programot kell kidolgozniuk, amelyeket a kijelölt nitrátérzékeny területeken vagy a teljes területükön alkalmaznak. A cselekvési programoknak tartalmazniuk kell legalább az irányelv II. és III. mellékletében említett intézkedéseket. Számos tagállam fogadott el regionális szintű cselekvési programokat.

A legtöbb tagállam vagy tagállamon belüli régió új vagy felülvizsgált cselekvési programot fogadott el a 2012 és 2015 közötti adatszolgáltatási időszakban.

A cselekvési programokban szereplő intézkedések alapvető fontosságúak úgy a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének csökkentése, mint a további ilyen szennyezés megelőzésének szempontjából. A kiegyensúlyozott trágyázást biztosító trágyázási szabályok meghatározása továbbra is az egyik legfontosabb és legnagyobb kihívást támasztó intézkedés. Mostanra szinte az összes tagállam meghatározta az egyes növények esetében megengedett teljes nitrogénmennyiségeket. Néhány tagállam az alkalmazott foszfátmennyiség megengedett értékét is meghatározta, ami nagyon fontos lehet az eutrofizáció leküzdésében és megelőzésében. Eltérések figyelhetők meg abban, ahogy a tagállamok kiszámítják ezeket a mennyiségeket és az alkalmazási szabályokat előírják a mezőgazdasági termelők számára. Mivel

[44] A térkép a 2011 és 2015 közötti helyzetet mutatja. Azóta új nitrátérzékeny területek kijelölésére kerülhetett sor.

hatással van az ellenőrzésekre és a mezőgazdasági termelők azon képességére, hogy eleget tegyenek ezeknek a kötelezettségeknek, ez valószínűleg befolyásolja ennek az intézkedésnek a hatékonyságát.

A trágya tárolása egy másik olyan fontos szempont, amelynek figyelmet kell szentelni. Bár minden tagállamban érvényben vannak a trágya tárolására, beleértve a tárolási kapacitásra vonatkozó rendelkezések, ezen a területen további erőfeszítésekre van szükség, beleértve a gazdaságokban jelenleg rendelkezésre álló tárolási kapacitásra vonatkozó további információk gyűjtését.

A teljes területre kiterjedő cselekvési programot alkalmazó bizonyos tagállamokban a legnagyobb kihívást az jelenti, hogy az intézkedéseket megfelelően a különböző regionális terhelésekhez és a kritikus pontokhoz igazítsák. Ennek érdekében bizonyos tagállamok azonosították azokat a területeket, amelyeken megerősítették a cselekvési programban előírt intézkedéseket.

A tagállamok körében egyre elterjedtebb az a gyakorlat, hogy bizonyos intézkedéseket a környezeti szempontból „rosszul teljesítő gazdaságokra” (amelyeket magas tápanyagterhelés jellemez) alkalmaznak, míg a „jól teljesítő gazdaságok” számára nagyobb rugalmasságot engedélyeznek. Ez a megközelítés érdekes megoldás lehet, azonban csak abban az esetben lehet eredményes, ha egyértelmű környezetvédelmi célkitűzésekkel, szigorúbb végrehajtási mechanizmussal és pontos tápanyag-gazdálkodási tervezéssel párosul.

A Bizottság folytatni fogja azoknak a megfelelő intézkedéseknek a meghozatalát, amelyek célja az ilyen cselekvési programok minőségének biztosítása, illetve annak garantálása, hogy az irányelv által a tagállamoknak megengedett rugalmasság keretén belül ezek az intézkedések megfeleljenek a tagállamok vízminőséggel kapcsolatos kihívásainak, és azokkal arányosak legyenek.

7. VÍZMINŐSÉG-ELŐREJELZÉS

A tagállamok által a vízminőség változásának értékelésére alkalmazott módszerek többnyire a tendenciák elemzésén, a forgatókönyvek értékelésén és modellszimulációkon alapulnak, amelyekhez gyakran a mezőgazdasági gyakorlatok múltbéli és jövőbeli alakulásának elemzése társul. Ezeket az előrejelzéseket azonban a jellegükből adódó bizonytalanságok jellemzik a klíma és a talajadottságok jelentős eltérései és ezeknek a vízminőségre gyakorolt hatása miatt.

12 tagállam és két régió a felszín alatti és felszíni vizek nitrátkoncentrációjának további csökkenését jelezte elő, ami a cselekvési programokban található intézkedéseknek, illetve a vidékfejlesztési programok részét képező különböző agrár-környezetvédelmi támogatások végrehajtásának lesz köszönhető. Hét tagállam és három régió nem állt elő a víz jövőbeni minőségére vonatkozó egyértelmű előrejelzéssel, például a vízminőség javulásának előrejelzésével bizonyos víztestek esetén vagy a vízminőség romlásának valószínűsítésével más víztestek esetén.

Három tagállam (Horvátország, Görögország és Portugália) nem tett közzé a víz minőségére vonatkozó előrejelzést. Ciprus és Belgium (a flamand régió) rámutatott, hogy az intézkedések végrehajtása és hatásai közötti időeltolódás, illetve éghajlati körülmények és hidrológiai tényezők következtében nincs lehetőség a helyzet alakulásának előrejelzésére.

8. ELTÉRÉSEK A 170 KG N/HA/ÉV KORLÁTOZÁSTÓL

A nitrátirányelv az állati eredetű szerves trágyából származó, évi 170 kg N/ha maximális mennyiség tekintetében eltérést tesz lehetővé az érzékeny területeken, amennyiben az irányelv III. mellékletében meghatározott objektív kritériumok teljesülnek és az eltérés mennyiségei nem gátolják az irányelv céljainak elérését. Az eltérések kedvezményezettjeinek számító mezőgazdasági termelőkre a cselekvési programokban előírtaknál szigorúbb irányítási követelmények vonatkoznak, mint a tápanyagtervezésre vonatkozó kiegészítő kötelezettségek és a területgazdálkodásra vonatkozó kiegészítő korlátok.

Az eltérés odaítélése a Bizottságot az irányelv végrehajtásában segítő nitrátügyi bizottság véleményét követően kibocsátott bizottsági végrehajtási határozat útján lehetséges. A 2015. év végén hat tagállamban voltak érvényben eltérések vagy a teljes terület viszonylatában (Dánia, Hollandia és Írország), vagy pedig egyes régiókban (Belgiumban a flamand régió; Olaszországban Emilia Romagna, Lombardia, Piemont és Veneto; az Egyesült Királyságban Anglia, Skócia, Wales és Észak-Írország)[45].

9. KÖTELEZETTSÉGSZEGÉSI ELJÁRÁSOK

2017 júliusában nyolc kötelezettségszegési eljárás volt folyamatban hét tagállam ellen: Franciaország: nitrátérzékeny területek kijelölése; Görögország: nitrátérzékeny területek kijelölése és a cselekvési programok; Lengyelország: nitrátérzékeny területek kijelölése és cselekvési programok; Szlovákia: ellenőrzés, nitrátérzékeny területek kijelölése és cselekvési programok; Bulgária: cselekvési programok; Németország: cselekvési programok; Belgium: (vallon régió): cselekvési programok.

A 2012 és 2015 közötti időszakban négy tagállam ellen folyt EU Pilot vizsgálat (Cseh Köztársaság és Luxemburg: cselekvési programok; Észtország: nitrátérzékeny területek kijelölése; Spanyolország: cselekvési programok és nitrátérzékeny területek kijelölése). 2016–2017-ben további három EU Pilot vizsgálat indult három tagállamellen (Hollandia: eltérésre vonatkozó döntések; Dánia és Egyesült Királyság: cselekvési programok).

10. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS A JÖVŐ KIHÍVÁSAI

A nitrátkoncentrációra vonatkozó adatokból kitűnik, hogy az előző adatszolgáltatási időszakhoz képest (2008–2011) 2012 és 2015 között kismértékben javult az édesvíz és a felszín alatti vizek minősége. Ugyanakkor uniós szinten eltérő helyzetek figyelhetők meg. Egyes tagállamokban a cselekvési programok jó eredményeket hoztak, míg más tagállamokban további intézkedésekre van szükség a szennyezés csökkentése és megelőzése érdekében. Általánosságban és bizonyos pozitív előrelépések ellenére a mezőgazdasági tevékenységből származó tápanyag-túlterhelés továbbra is a vízi környezetet érintő egyik legnagyobb terhelés. Ezt a helyzetet a vizek jó ökológiai állapotának elérése érdekében (amint azt a víz-keretirányelv meghatározza) kezelni kell.

Az adatok hiányának és az eutrofizáció értékelésében alkalmazott eltérő tagállami módszerek következtében az előző adatszolgáltatási időszakhoz hasonlóan most sem vonható le a trofikus állapotra vonatkozó következtetés. A Bizottság úgy ítéli meg,

[45] Lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum V. szakaszának 26. táblázatát.

hogy a vízügyi jogszabályok összehangoltabb alkalmazásának érdekében egy egységes módszer használatára van szükség az eutrofizáció értékelésében. Ugyanakkor megállapítható, hogy számos területen, például a Balti-tengeren továbbra is problémát jelent az eutrofizáció.

A 2012–2015-ös időszakban a felszín alatti vizek ellenőrzésének intenzitása megegyezett a 2008 és 2011 közötti értékkel, míg a felszíni vizek esetében az ellenőrző állomások számában és sűrűségében is növekedés volt megfigyelhető. Ugyanakkor a tagállamoknak nagyobb erőfeszítéseket kell tenniük a felszíni sós vizek ellenőrzésének tekintetében, mivel a jelentésekben szereplő állomások száma jelentősen csökkent a vizsgált adatszolgáltatási időszakban.

Továbbá erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy az ellenőrző állomások száma ne befolyásolja a vízminőség alakulására vonatkozó adatok pontosságát.

Emellett bizonyos tagállamok tovább javíthatnak a vízminőség-ellenőrzési gyakorlatukon. Ez javítana a tápanyagok által okozott szennyezés kiterjedésére és alakulására vonatkozó adatok összevethetőségén, valamint részletesebb képet adna az uniós vizek általános minőségéről, és biztosítaná az összes szennyezett víz azonosítását.

2012 óta a nitrátérzékeny területek teljes kiterjedésének növekedése figyelhető meg. Ugyanakkor bizonyos tagállamoknak tovább kell javítaniuk a nitrátérzékeny területek kijelölési gyakorlatán, hogy a cselekvési programok hatékonyságának biztosítása érdekében minden olyan területet lefedjenek, amelyek szennyezést okozhatnak a velük kapcsolatban álló vizekben.

A cselekvési programok minőségének általános javulása figyelhető meg, a kiegyensúlyozott trágyázás elérését lehetővé tevő szigorúbb intézkedésekkel és jobb módszerekkel. Ugyanakkor bizonyos kihívások továbbra is fennállnak. Például a teljes területre kiterjedő cselekvési programot alkalmazó bizonyos tagállamokban az intézkedéseket megfelelően a különböző regionális terhelésekhez és a kritikus pontokhoz kell igazítani. A gazdaságok szintjén rugalmasabb megközelítést lehetővé tevő cselekvési programok növelhetik a mezőgazdasági termelők felelősségtudatát és elkötelezettségét. Ez a megközelítés azonban csak abban az esetben lehet eredményes, ha a mezőgazdasági termelők számára a megfelelő intézkedések kiválasztását és végrehajtását lehetővé tevő tanácsadással és támogatással kísért egyértelmű környezetvédelmi célkitűzésekkel, szigorúbb végrehajtási mechanizmusokkal és pontos tápanyag-gazdálkodási tervezéssel párosul.

Az egyik kihívást az összes tápanyag megfelelő figyelembe vétele jelenti, beleértve azokat is, amelyek eltérnek a műtrágyáktól és a szerves trágyától, mint a talajjavítók, az öntözéshez használt visszanyert víz, illetve a talajban már jelen lévő fermentált anyagok és tápanyagok. A másik kihívás a tápanyagok vízbe és levegőbe kerülésének megakadályozása hatékony trágyagazdálkodás útján. A kiválasztott tápanyagok kiszámításához és az adatgyűjtéshez használt egységes módszerek lehetővé tennék a tápanyagegyensúly összehangoltabb értékelését és a trágyából származó tápanyagok hatékonyabb felhasználását.

Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy kutatás és innováció útján hogyan nyújthatók megoldások az azonosított kihívásokra. Az uniós kutatási projektek támogatást nyújthatnak az eutrofizáció összehangoltabb értékelését lehetővé tevő egységes módszer elérésében, valamint a vízminőség ellenőrzésének

megerősítésében, például csúcstechnológiás ellenőrző eszközök és hatékony cselekvési programok kidolgozása útján.

Bizonyos tagállamokban folyik az innovatív trágya-feldolgozó technológiák kifejlesztésére irányuló munka. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervvel összhangban ezek az ígéretes fejlesztések lehetőséget teremtenek az elsődleges tápanyagok újrahasznosított tápanyagokkal való helyettesítésének ösztönzésére. A fő kihívást olyan újrahasznosított tápanyagok előállítása jelenti, amelyek környezeti és mezőgazdasági teljesítménye megegyezik a kiváltani kívánt elsődleges tápanyagok ilyen jellemzőivel vagy meghaladja azokat.

Ahogy arra a „Mezőgazdaság és fenntartható vízgazdálkodás az EU-ban” című bizottsági szolgálati munkadokumentum[46] is rámutat, szükség van az irányítás javítására, illetve az érintett érdekelt felek (mezőgazdasági és környezetvédelmi hatóságok, mezőgazdasági termelők, vízszolgáltatók és vízfogyasztók stb.) közötti párbeszéd és a közösen koordinált fellépések megerősítésére. Ebben az összefüggésben a „Természetet, embert és gazdaságot érintő cselekvési terv”[47] felhívást intéz a tagállamok felé a természetvédelmi irányelvek és a nitrátirányelv közötti szinergiák javítására.

Végezetül, az átláthatóság javítása, a koncentráltabb adatszolgáltatás biztosítása és az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a Bizottság meg fogja tenni „A környezetvédelmi jelentéstétel egyszerűsítésére irányuló intézkedésekről” szóló jelentésben[48] azonosított szükséges intézkedéseket.

46 SWD(2017) 153 final: https://circabc.europa.eu/sd/a/abff972e-203a-4b4e-b42e-a0f291d3fdf9/SWD_2017_EN_V4_P1_885057.pdf

47 SWD(2017) 139 final. http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/factsheets_en.pdf

48 COM(2017) 312 final. http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/pdf/action_plan_env_issues.pdf